

20
yıl

Anadolu İZLENİMLERİ

Türk Tarımının Dergisi

Yıl: 20 Sayı: 204 - Nisan 2026

Fiyatı: 292 TL

KONYA
DSYB

Konya DSYB Ev Sahipliğinde Sektörün Geleceği Ele Alındı!

Anadolu İZLENİMLERİ

**Yıllık
Abonelik Bedeli
6500₺**
(Kargo Dahil)

www.anadoluizlenimleri.com

Türk Tarımının Habercisi

**İmtiyaz Sahibi
ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Genel Yayın Yönetmeni**
Muhammet OLUKLU

Hukuk Danışmanları
Av. Mustafa Ufuk GÜMÜŞ
Av. Faruk DURAN

Haber Merkezi
Feyzanur KAYA
Engin VAROL

Muhasebe
Adem SABAN

Mizanpaj
Mehmet SARIGÜL

Yazarlar
Doç. Dr. Hakan KEÇECİ
Dr. Ali AYAR
Mehmet TAŞAN
Nevzat DEMİRKOL
Emin VAROL
Assiye YILDIRIM

Temsilcilikler
Marmara Temsilcisi
Ali BAYRAM

İzmir Temsilcisi
Muzaffer AĞAR

Banka Hesap Numaraları
Türkiye İş Bankası - Ankara Şubesi
TR7700 0640 0000 1420 0594 8485
Ziraat Bankası - Heykel Şubesi
TR8900 0100 1233 4765 6716 5002

Posta Çeki
Muhammet OLUKLU - 5758587

Yönetim Yeri
Konur Sokak No: 31/6 Bakanlıklar/ANKARA
Tél: 0 312 418 84 66 • Faks: 0 312 418 84 69
www.anadoluizlenimleri.com • info@anadoluizlenimleri.com

Baskı
Pelin Ofset

İvedik Organize Sanayi Bölgesi Matbaacılar Sitesi 1514.
Cad. No:28 Yenimahalle/ANKARA

Dergide yayınlanan yazılardaki görüş ve düşünceler yazarına/
yazarların düşüncelerini kapsamaktadır.
Reklamların sorumluluğu reklam veren firmaya ait olup, dergimiz
hiçbir şekilde sorumlu tutulamaz.
Bu dergide bazı içerikler Freepik.com varlıklar
kullanılarak tasarlanmıştır.

Anadolu İzlenimleri Dergisi Yayın Danışma Kurulu

Prof. Dr. Ahmet ÇOLAK

Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarım Makinaları Bölümü

Prof. Dr. Ruhsar YANMAZ

Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Bahçe Bitkileri Bölümü

Prof. Dr. Sonay SÖZÜDOĞRU

Ankara Üniv. Ziraat Fakültesi Toprak Bitkileri ve Bitki Besleme Bölümü

Prof. Dr. Hakan ULUKAN

Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarla Bitkileri Bölümü

Doç. Dr. Özer ELİBÜYÜK

Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Bitki Koruma Bölümü

Prof. Dr. Gürsel DELLAL

Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Zootečni Bölümü

Prof. Dr. Fatih CEDDEN

Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Zootečni Bölümü

Yard. Doç. Dr. Süleyman BEKCAN

Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Su Ürünleri Mühendisliği Bölümü

Prof. Dr. Ali İhsan ACAR

Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarım Makinaları Bölümü

Prof. Dr. Ramazan ÖZTÜRK

Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarım Makinaları Bölümü

Yard. Doç. Dr. Ufuk TÜRKER

Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarım Makinaları Bölümü

Zir. Yük. Müh. Esin ÖZKAN

Ankara Ziraat Tarım ve Teknolojileri Yatırımları A.Ş.

12

Adana'da
Süt Sanayine Yeni Soluk,
Birlikten Büyük Adım!

Amonyum Nitrat(%33)
Yasağı Kaldırıldı **18**

14 Konya DSYB Ev Sahipliğinde
Sektörün Geleceği Ele Alındı!

Üreticiden Amasya DSYB
Yönetimine Tam Destek! **24**

Türkiye Dünya Tarımında
Zirveye Çıkabilir mi? **26**

- 4 200 TL: Enflasyonun Sofradaki Hâli!
- 5 Akıllı Sensörler Konuşuyor: Bitkiniz Su İstedliğini Size Nasıl Söyler?
- 6 Ağrı Birliğinde Güven Tazelendi, Küçükbaş Yetiştiricileri Samancı Dedi!
- 8 MKovanın Kalbi Kraliçe Arı Olmadan Koloni Yaşar mı?
- 10 Hayvancılığa Atılan Yumruklar
- 12 Adana'da Süt Sanayine Yeni Soluk, Birlikten Büyük Adım!

- 14 Konya DSYB Ev Sahipliğinde Sektörün Geleceği Ele Alındı!
- 17 Çiğ Süt Üretimi Azalır mı Türkiye'yi Ne Bekliyor?
- 18 Amonyum Nitrat(%33) Yasağı Kaldırıldı
- 20 Küçükbaşta Süt Verimini Artırmanın Yolları Nelerdir?
- 22 Kaybolan Değerlerimizden Öşür Kültürü
- 24 Üreticiden Amasya DSYB Yönetimine Tam Destek!
- 26 Türkiye Dünya Tarımında Zirveye Çıkabilir mi?
- 28 Meyve Ağacında Verim Dengesi Nasıl Kurulur?

Muhammet OLUKLU
Anadolu İzlenimleri Dergisi
Genel Yayın Yönetmeni
muhammetoluklu@gmail.com

200 TL: Enflasyonun Sofradaki Hâli!

Bir zamanlar 200 TL, cüzdanda ağırlığı olan bir paraydı. Sadece fiziksel değil, psikolojik bir karşılığı vardı. Bir markete girildiğinde “bir şeyler alınır”, bir pazara gidildiğinde torbalar dolardı. Bugün ise aynı 200 TL, ne bir torbayı doldurabiliyor ne de bir haneyi doyurabiliyor. Artık o banknot, sessizce eriyen bir değerın sembolü hâline geldi.

Ankara’da sıradan bir semt pazarında, Nisan 2026 itibarıyla 200 TL ile yapılabilecek alışverişin sınırları, aslında Türkiye’de yaşanan ekonomik gerçekliğin en sade, en çıplak fotoğrafını sunuyor. Çünkü mesele sadece fiyatlar değil; mesele, temel ihtiyaçların bile ulaşılması güç hâle gelmesi.

Bir hesap yapalım.
Üç ekmek... 54 TL.
On adet yumurta... 45 TL.
Bir kilo patates... 20 TL.
Bir kilo soğan... 20 TL.
Bir kilo domates... 50 TL.
Biraz salatalık, biraz yeşillik... 10 TL.
Toplam: 199 TL.

Yani Türkiye Cumhuriyeti’nin en büyük banknotu ile alabildiğiniz şey, yalnızca birkaç temel gıda kalemi. Üstelik bu liste, beslenme değil, hayatta kalma listesi. İçinde ne süt var, ne yoğurt, ne peynir... Et zaten bu denklemde hiç yok. O artık başka bir ekonomik sınıfın meselesi gibi.

Bu tabloyu daha da çarpıcı kılan şey şu: Saydığımız bu ürünler, yıllardır “en temel” olarak kabul edilen gıdalar. Patates, soğan, yumurta... Yani mutfağın en mütevazı aktörleri. Fakat bugün geldiğimiz noktada bu

ürünler bile ölçülerek, hesaplanarak, eksiltilecek alınmak zorunda.

Eskiden “ne pişirsem?” sorusu vardı. Şimdi onun yerini “ne alabilirim?” sorusu aldı.

200 TL ile ancak bir kişinin bir günlük en minimal ihtiyacı karşılanabiliyor. Bir aile söz konusu olduğunda ise bu rakam neredeyse anlamını tamamen yitiriyor. Sofralar küçülüyor, çeşit azalıyor, beslenme tek tipleşiyor. Karbonhidrat ağırlıklı, protein açısından yetersiz bir düzen... Bu sadece ekonomik bir mesele değil; aynı zamanda halk sağlığı meselesi. Daha da önemlisi, bu durum bir “alışma hâli” yaratıyor. İnsanlar artık bu tabloyu sorgulamaktan çok kabullenmeye başlıyor. Oysa asıl tehlike burada başlıyor. Çünkü yoksulluk sadece cebin değil, zihnin de alıştığı bir düzene dönüşüyor.

200 TL’nin hikâyesi, aslında bir ülkenin alım gücünün hikâyesidir. Bir banknotun değeri düştüğünde, sadece para değil; hayat standardı, umut ve gelecek algısı da düşer. Bugün pazarda 200 TL ile yapılan alışveriş, bize şunu açıkça söylüyor: Artık mesele “ne kadar kazandığımız” değil, “kazandığımızla neyi kaybettiğimizdir.”

Akıllı Sensörler Konuşuyor: Bitkiniz Su İstedliğini Size Nasıl Söyler?

Haber: Feyzanur KAYA

Geleneksel tarımda sulama saati genellikle ya toprağa parmak daldırarak ya da takvime bakarak belirlenirdi. Ancak iklim krizi ve su kaynaklarının azalması, "tahmini" sulama devrini kapattı. Artık bitkilerin dilleri yok ama dijital sesleri var. Peki, bir domates fidesi veya bir zeytin ağacı susadığını bize nasıl anlatıyor?

Toprağın Altındaki Casuslar: Toprak Nemi Sensörleri

Bitkinin suya ulaştığı ana kaynak kök bölgesidir. Volumetrik Su İçeriği (VWC) ölçen sensörler, toprağın farklı derinliklerine yerleştirilir. Toprağın elektriksel iletkenliğini veya dielektrik sabitini ölçerek içindeki su miktarını anlık olarak merkeze iletir. Faydası ise yüzey kuru görünse bile kök bölgesinde su olup olmadığını söyler; böylece gereksiz sulamanın önüne geçerek enerji ve su tasarrufu sağlar.

Bitkinin Nabzını Tutmak: Dendrometreler ve Gövde Sensörleri

Toprağı ölçmek yetmez, bazen doğrudan bitkiye sormak gerekir. Dendrometreler, ağaç gövdesindeki mikroskobik genişleme ve daralmaları ölçer.

Bitkinin Dili burada çok önemlidir. Bitki susadığında gövdesi milimetrenin binde biri oranında büzülür. Gece suyla dolduğunda ise genişler. Eğer gündüz büzülme miktarı eşik değerini aşarsa, sensör akıllı telefonunuza şu mesajı gönderir: "Benim iletim kanallarım daralıyor, acil su!"

Yaprak Sıcaklığı: Bitkinin Ateşini Ölçmek

İnsanlar hasta olduğunda ateşi çıkar, bitkiler susadığında da yaprakları ısınır. Bitki, terleme (transpirasyon) yoluyla kendini serinletemediğinde

yaprak sıcaklığı ortam sıcaklığının üzerine çıkar. Kızılötesi (IR) Termometreler bu farkı algılayarak bitkinin stres altında olduğunu sulama sistemine raporlar.

Veriden Hasada: Karar Destek Sistemleri

Sensörlerden gelen bu veriler bir "Gateway" (geçit) aracılığıyla bulut sistemine aktarılır. Çiftçi, cep telefonundaki uygulama üzerinden tarlasının dijital röntgenini çeker.

Otomasyon: Veri belirli bir sınırn

altına düştüğünde akıllı vanalar kendiliğinden açılır ve bitki doyduğunda otomatik kapanır.

Ağrı Birliğinde Güven Tazelendi, Küçükbaş Yetiştiricileri Samancı Dedi!

Ağrı İli Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliği'nin genel kurulunda Mehmet Nuri Samancı, üyelerin açık ara desteğiyle yeniden başkan seçildi. Yüksek katılımlı kongre, üreticinin mevcut yönetime duyduğu güveni bir kez daha ortaya koydu.

Doğu Anadolu'nun zorlu coğrafyasında üretimin en kritik başlıklarından biri olan küçükbaş hayvancılık, yalnızca ekonomik bir faaliyet değil, aynı zamanda bölgenin yaşam kültürünün de temel unsurlarından biri. Bu bağlamda, Ağrı İli Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliği'nin 5. Olağan Genel Kurulu, sadece bir seçim değil; üreticinin yönünü, beklentisini ve güvenini ortaya koyan önemli bir buluşma olarak dikkat çekti.

Ağrı'da Hatemoğlu Dügün ve Konferans Salonu'nda gerçekleştirilen genel kurul, yüksek katılım ve güçlü

bir organizasyonla yapıldı. Birlik üyelerinin yoğun ilgi gösterdiği kongre, sahadaki üreticinin kurumsal yapıya olan bağlılığını ve beklentisini açıkça ortaya koydu. Tek liste ile gidilen seçimde mevcut Başkan **Mehmet Nuri Samancı**, üyelerin açık ara desteğini alarak yeniden başkanlığa seçildi. Bu sonuç, yalnızca bir seçim zaferi değil, aynı zamanda yürütülen çalışmaların sahada karşılık bulduğunun da bir göstergesi oldu.

Genel kurul, saygı duruşu ve İstiklal Marşı'nın okunmasıyla başladı. Divan Başkanlığı'nı **Mehmet Nuri**

Sarı'nın yürüttüğü kongrede, Divan Başkan Vekilliği görevini **Turan Yaka** üstlenirken, kâtip üyeliklere **Kerem Mengeş** ve **Ahmetşah Kurt** seçildi. Kurumsal düzen içinde ilerleyen toplantı, katılımcıların sürece olan ciddi-yetini ve sahiplenmesini yansıttı.

Kongrede söz alan Birlik Başkanı **Mehmet Nuri Samancı**, görev süresi boyunca hayvancılık sektörüne yönelik yürütülen çalışmaların altını çizdi. Özellikle küçükbaş hayvancılığın güçlendirilmesi, üretim kapasitesinin artırılması ve yetiştiricilerin ekonomik olarak desteklenmesine yönelik

projeler, Samancı'nın yeni dönem vizyonunun da merkezinde yer aldı. Samancı'nın mesajları, sadece mevcut durumun değerlendirilmesi değil, aynı zamanda geleceğe dair kararlı bir yol haritası niteliği taşıdı.

Öte yandan, **Ağrı Tarım ve Orman İl Müdürü Veteriner Hekim Mehmet Hüseyinoğlu**'nun konuşması, kamu-üretici iş birliğinin önemine dikkat çekmesi açısından öne çıktı. Hüseyinoğlu, sürdürülebilir bir hayvancılık için destek mekanizmalarının etkin kullanımı ve kurumlar arası koordinasyonun hayati rol oynadığını vurguladı. Bu yaklaşım, bölgedeki üretimin yalnızca bireysel çabalarla değil, ortak akılla güçlenebileceğini bir kez daha ortaya koydu.

Genel kurula; birlik yönetimi, üyeler, muhtarlar, basın mensupları ve bakanlık temsilcilerinin yoğun katılım göstermesi, birliğin sahadaki karşılığını ve güvenilirliğini pekiştiren önemli bir detay olarak öne çıktı. Katılımın yüksekliği, üreticinin

Mehmet Nuri SAMANCI
Ağrı İli Damızlık Koyun Keçi
Yetiştiricileri Birliği Başkanı

Mehmet HÜSEYİNOĞLU
Ağrı Tarım ve Orman
İl Müdürü

örgütlü yapıya duyduğu ihtiyacın ve inancın güçlü bir yansıması oldu.

Seçim sonuçlarının ardından konuşan Samancı'nın, "Üyelerimizin bize verdiği bu güçlü destek, sorumluluğumuzu daha da artırmıştır" sözleri ise yeni dönemin en net mesajlarından biri olarak kayda geçti. Bu

ifade, sadece bir teşekkür değil; aynı zamanda üreticiye karşı duyulan sorumluluğun ve hesap verebilirliğin de altını çizen bir yaklaşım olarak dikkat çekti.

Bugün gelinen noktada, Ağrı'da küçükbaş hayvancılık yalnızca üretim kapasitesiyle değil, örgütlü yapısı ve ortak hareket kabiliyetiyle de güçleniyor. Samancı'nın yeniden seçilmesi ise bu sürecin devam edeceğine dair güçlü bir işaret olarak okunuyor. Önümüzdeki dönemde atılacak adımlar, yalnızca Ağrı için değil, Türkiye genelinde küçükbaş hayvancılığın geleceği açısından da yakından takip edilecek.

Kovanın Kalbi Kraliçe Arı Olmadan Koloni Yaşar mı?

Arıcılıkta bal, polen ya da propolis ne kadar önemliyse; aslında hepsinin arkasındaki asıl güç kraliçe arıdır. Bir kovandaki düzen, üretim kapasitesi ve koloni sağlığı doğrudan kraliçenin kalitesine bağlıdır. Çünkü kraliçe arı yalnızca yumurtlayan bir birey değil, koloninin biyolojik ve davranışsal merkezidir.

Kraliçe Arının Temel Görevi: Üreme ve Koloni Sürekliliği

Bir kovanda tek bir kraliçe bulunur. Görevi, koloninin devamlılığını sağlamak için yumurta üretmektir. Sağlıklı bir kraliçe, uygun koşullarda günde 1.500–2.000'e kadar yumurta bırakabilir. Bu yüksek yumurtlama kapasitesi: İşçi arı sayısını artırır, koloninin savunma gücünü güçlendirir, nektar toplama kapasitesini yükseltir

dolayısıyla bal verimini doğrudan etkiler. Kraliçe zayıfladığında ya da yaşlandığında ise yumurta sayısı düşer, koloni gücü azalır ve üretim geriler.

Feromon Etkisi: Görünmeyen Yönetim Mekanizması

Kraliçe arı sadece yumurtlamaz; aynı zamanda feromon salgılar. Bu kimyasal sinyaller kolonide düzeni sağlar.

Feromonların etkisi:

- İşçi arıların görev dağılımını dengeler,
- Yeni kraliçe üretimini baskılar,
- Koloni içinde birlik ve işleyişi korur.

Kraliçe feromonlarının zayıflaması durumunda arılar huzursuzlaşır ve yeni kraliçe üretme eğilimine girer.

Kraliçe Kalitesi Bal Verimini Nasıl Etkiler?

Kraliçenin, genetik yapısı, yaşı, çiftleşme kalitesi koloninin performansını belirler. Genetik olarak güçlü bir kraliçe, hastalıklara dirençli işçi arılar üretir, yüksek nektar toplama kapasitesine sahip koloni oluşturur, kışa dayanıklı arı nüfusu sağlar. Zayıf ya da yaşlı kraliçeler ise düzensiz yumurtlar; erkek arı (dron) oranı artabilir ve bu durum koloni gücünü düşürür.

Kraliçe Yaşı ve Değişim Zamanı

Kraliçe arının doğal ömrü 4-5 yıl olsa da, ticari arıcılıkta en verimli dönem ilk 2 yıldır. Belirtiler şunlardır: Yumurta gözlerinde düzensizlik, işçi arı sayısında azalma, kolonide huzursuzluk, bal veriminde düşüş gözlemlenir.

Bu durumda kontrollü kraliçe değişimi (requeening) yapılır. Zamanında değiştirilen kraliçe,

koloninin üretim kapasitesini yeniden yükseltebilir.

Kraliçe Kaybı ve Koloni Üzerindeki Etkisi

Kraliçe arının ani ölümü veya kaybı durumunda, yumurta üretimi durur, yeni işçi arı yetişmez ve koloni kısa sürede zayıflar.

Eğer koloni genç larvaya sahipse, işçi arılar yeni bir kraliçe yetiştirebilir. Ancak bu süreç risklidir ve üretimde geçici kayıplara yol açabilir.

Sağlıklı Kraliçe Nasıl Anlaşılır?

- Düzenli ve sık yumurta dizilimi
- Kovanda sakin ve dengeli davranış
- Güçlü işçi arı popülasyonu
- Hastalıklara karşı direnç

Arıcı için düzenli kovan kontrolü, kraliçenin performansını gözlemlemek açısından önemlidir.

Kraliçe arı, bir kovanın yalnızca üreyen bireyi değil; üretimin, düzenin ve sürekliliğin merkezidir. Güçlü bir kraliçe güçlü koloni demektir; güçlü koloni ise yüksek bal verimi ve sağlıklı üretim anlamına gelir.

Arıcılıkta başarı, çoğu zaman doğru kraliçe seçimi ve zamanında değişimiyle başlar. Çünkü kovanın gerçek gücü, gözle görünmeyen ama tüm sistemi yöneten bu tek bireyin performansına bağlıdır.

Dr. Ali AYAR
Tarım ve Orman Uzmanı

Hayvancılığa Atılan Yumruklar

*Çözüm odaklı gibi sunulan ancak, sonuçları öyle olmayan söylemler ve uygulamalar
aslında hayvancılığa yumruk mu atıyor?*

Her rauntta dayak yiyen boksör, “çok iyisin, rakibi perişan ediyorsun” diye gaz veren antrenörüne “öyleyse yumruk atıp beni dövenler kim” diye sorar. Tarımda da “bu yumrukları kim atıyor” denilebilecek bazı söylem ve uygulamaları hayvancılık özelinde biraz konuşalım.

Destek ödüyörüz daha ne olsun söylemi; Üreticinin para kazanamadığı, tüketicinin ise fiyatlara yetişemediği feryatları gösteriyor ki; planlaması, miktarı ve ödeme zamanları itibarıyla desteklerin bu boşluğu doldurma kapasitesi ve düzeltici etkisi yok denecek kadar azdır. Girdi temini/maliyeti, ürün işleme, pazarlama, piyasa düzeni zincirinde büyük bir kopukluk ve başıboşluk bulunduğu sektörün tüm kesimlerince kabul edilen bir durumdur. Bu konudaki detay <https://www.anadoluzlenimleri.com/mumkun-mu-linkinde-anlatildiği-icin-tekrar-etmeyelim>.

Ne bulursak ithal edelim lobisi; “Yakında ithal edecek hayvan ve et bulamayacağız, bu nedenle nerede ne bulursak ithal edelim” söylemi yaygınlaşmaya başladı. Bunlar, ithalatın tatlı getirisinden faydalananların

gündemde tuttuğu ve hayvancılığın geleceğini, hayvansal gıda arzı, temini risklerini umursamayan yaklaşımlardır. Bu durum, hayvancılığı yok etme noktasına doğru bir ivme oluşturmaktadır. Kendi içinde de tutarsız bir söylem olup; “bulamadığımız zaman” geldiğinde, ne olacak sorusunun cevabı yok. Üreticiyi korumayan ithalat uygulamaları üretimi baltalar. Bırakan bir insanın tekrar hayvancılığa başlaması zordur. Özellikle küçükbaşta imkansızdır diyebiliriz. Hiçbir ülke kendi üretim potansiyelini sonuna kadar doğru bir şekilde kullanmadan ve üreticilerini sürdürülebilir kılmadan ithalat politikası uygulamaz. Aksi durum o ülkenin bindiği dalı kesmesi anlamına gelir. Ülkeler, potansiyellerini değerlendirme, sistemi düzelterek mümkün olduğunca kendilerince üretilmesi, ihtiyaç olursa da süreklilik arz etmeyecek ve üreticisini koruyacak tarzda kontrollü ithalat yapılması konusunda büyük bir duyarlılıkla politikalar uygular. Bunu gözetmeyen ithalat uygulaması, fiyatlarının düşmesi yerine daha hızlı artması sonucunu doğurmaktadır.

Ülkemiz büyükbaş hayvancılığa uygun değil, **uğraşmayalım diyen-**

ler; Büyükbaştan vazgeçmek büyük yanlışlıktır. Büyükbaşta mevcut potansiyeli doğru kullanamama gibi büyük bir eksikliğimiz var. Üretimi potansiyele göre maksimize etmeden başka alternatifler aramak özellikle ithalatı çözüm görmek doğru olamaz. Hayvancılıktaki systemsizlik döngüsünü kısaca tekrar şöyle özetlersek; Damızlık anaların işletmede kalma, üretimde kullanma süresi kısadır. İnsanlardaki nüfusu yenileme oranı gibi düşünürsek çoğu damızlık ana kendi yerine damızlık olarak kalacak bir yavru bile vermeden üretimden çekiliyor. Süt piyasasında sıklıkla tekrarlayan krizler damızlıkların elden çıkmasını hızlandırmaktadır. Erkek buzağuların sayısı da yeterli olmadığından et açığını körüklüyor. Bunu takiben damızlık hayvan ihtiyacı ortaya çıkıyor. Sonuçta maalesef damızlık, besilik hayvan ve et ithalatı çözüm olarak karar vericilere dayatılıyor. İthal damızlıkların da büyük kısmı yurtdışında belirtildiği gibi işletmede kısa süre kaldığı için çözüm olamıyor. Bu kısır döngü hayvancılığımızı sürekli hırpalıyor.

Süt maliyeti hesabı ve buzağının kar olduğu iddiası; Süt maliyeti he-

sabının düşük tutulduğu itirazlarına, “üretici süttten kar etmese de yavrusu kar kalıyor” iddiası da doğru değildir. *Dünyada hiçbir sütçü işletmenin karlılığında böyle bir hesaplama yoktur.* Bir önceki maddedeki açıklamalar ilave-ten şunlar da hatırlanmalıdır; ülkemiz şartlarında her anadan, her yıl yavru alınmamaktadır. Hastalıklar ve/veya yetersiz bakım besleme, fertilité problemleri dediğimiz gebelik oranını ve yavru verimini düşürür. Ülkemiz şartlarında en başarılı denilecek işletmede bile gebelik oranı %75-80 arasındadır. Yavru ölümleri ise ülke genelinde en iyimser rakamlarla %25-30 civarındadır. Çoğu işletmede damızlık yenilemede, çıkartılan hayvanların yerine konulabilecek vasıfta ve sayıda yavru elde edilememektedir. Süt tavsiye fiyatının piyasada uygulama pratiği ise düşüktür. Üreticinin, daha düşük fiyat teklifleri karşısında tavsiye fiyatına satabilme garantisi sağlayan bir alternatifi de yoktur. Sütten para kazanamayan işletmede ne ana kalır ne de dana da kalır.

Süt üretim miktarı ne kadar doğru; Süt üretim rakamlarına bakarsak, en fazla yarısı kayda girerken, diğer yarısının ne olduğu konusunda bilgi yoktur. AB’de buzağı beslenmesi, yakın çevreye satış ve çiftçinin hane halkı tüketimi amaçlı olarak kullanım oranı toplam süt üretiminin %10 undan azdır. Ülkemizde ise, yarısından fazlasının bu gerekçelerle kullanıldığı şeklinde açıklama ise afaki olur. Desteklere rağmen süttün büyük kısmının kayıt dışında kalıyor olması, üretim rakamının doğruluğunu ve destek sisteminin sorgulanmasını gerektirir. Bu sütlerin ve süt ürünlerinin hangi koşullarda tüketiciye sunulduğu konusu da düşünülmesi gereken bir konudur. Şu kadar inek olsa, her biri şu kadar süt verse; toplam şu kadar üretim olur mantığına dayandığı görülüyor.

Hayvancılığın lokomotifi olan süt piyasası düzene girmeden hayvancılık rayına oturmaz.

Aşırı abartılı ve tribüne yönelik yaklaşımlar; Karar vericilere birçok “parlak ambalajlı” konu, bunlar için gereken alt yapı, altında yatan büyük

emek, çalışma, veri seti bir kenara koyarak anlatılmaktadır. Bu durum, özellikle göreve yeni atanmış olan bazı karar vericilerde, yetkililerde, daha önce kimsenin bilmediği, kendi dönemlerinde büyük sükse sağlayacak, çok kısa sürede tarımı “kurtaracak”, adeta Alâeddin’in lambasından cin çıkarma kolaylığında işler olduğu hissine ve hayaline kapılmalarına yol açabilmektedir. Bu işlerin makul ölçülerini, doğru sürecini anlatanlar, işi engelleyenler olarak görülür. Büyük bir şamata, çok abartılı başarı beklentileri ile başlanmakta ve maalesef çoğu zaman sonuç hüsrana olmaktadır. Yıllarca sürece eleştirilere de malzeme teşkil etmektedir. Sektörün de şevkini kırmaktadır. Mevcut işletmelerin sürdürülebilirlik sorununu çözmeden yani, çarkın doğru işletip makul bir kazanç sağlar hale getirmeden sektöre yeni girişleri teşvik için çeşitli yöntemlerle hayvan verilmesinin de beklenen düzeyde sonuçları olamamaktadır. Bunlar, o kişiler için geçici bir süre ilave gelir anlamında bir sosyal yardım görünümünde kalmakta ve hayvanların çoğu kısa sürede elden çıkarılmaktadır.

Bilimsel gelişmeler, yeni uygulamalar tabi ki önemlidir. Ancak tabiri caizse, paldır küldür kararlara ve keyfi kişisel inisiyatiflere bağlı yapılarak fiyaskoyla sonuçlanmaması için konuyu iyi bilen, kişisel propaganda vitrini yapmayacak kişilerin seçilmesi, daha önemlisi öncelikle sağlam bir sistem kurup dünyada yapıldığı şekliyle planlı, ölçülü, uygun şekilde ve her gelenin keyfine göre değiştirilmeden ya da sil baştan yaklaşımı ile kaldırılmadan istikrarlı yapılması sağlanmalıdır. Siyaset ve ona yaranma amacındaki yüksek bürokrasi kısa sürede vitrinlik, parlak görünen işler ister. Ancak, tarımda özellikle hayvancılıkta, sektör paydaşlarının da işin içine çekilmesi ve sürecin önündeki engelleri kaldırılarak uzun süreli, doğru yöntem, istikrarlı yönetim ve çalışma ile başarı sağlanır. Bir de her söylenen “parlak” işle ilgili “ülke hayvancılığını kurtaracak” şeklinde aşırı abartılı, afaki hedefler ve tribüne yönelik söylemler yerine, sektöre vereceği katkı-

ları ve beklentileri makul ölçüde belirtmek, anlatmak doğrusudur.

Meraları yok ederken küçükbaşaya yönelmek lazım söylemi; Meraların vasfını değiştirip potansiyelini de git-tikçe azaltıyorken küçükbaşaya önem veriyoruz ya da vereceğiz denilemez. Bunu diyen aynı kişiler, meraların bozularak zirai üretime açılmasını da öneriyor. Gerekçe olarak ta bu alanlarda yem bitkisi üretelim denilmekte. Maliyeti düşük meraları ıslah etmek korumak yerine, zirai üretimin diğer kalemlerindeki tüm girdi maliyetine katlanarak ucuza yem bitkisi üretilceğini düşünüyor olmalılar. Konuya uzak ya da amaçları farklı olanların, karar verme mekanizmalarını etkileyecek konumda veya yakınlıkta olmaları, söylemin yayılma hızını arttırıyor. Karar vericilerin, koyun-keçi yetiştiricileri ile iki dakika sohbet etmeye vakit ayırıp meranın önemini bir dinleseler iyi olacak. Merasız küçükbaş yetiştirmek, her şey dahil tatlilde otelin yemek salonuna gidip karnını ilave ücret ödmeden doyurmak yerine her öğün odaya servis siparişi verip sonra da fatura, maliyet niye bu kadar fazla diye yakınmaya benzer.

Hedeflerde netlik olmaması; Planlamalarda, “falanca üretimi arttıracamız” şeklinde bir hedefin olmadığı söylem yerine, kişi başı üretimi-miz ya da tüketimimiz şu rakamdan şu rakama, şu kadar süre içerisinde çıkarılacaktır şeklinde net olmalıdır. Destekler, hibeler, yatırımlar ise, hedefi gerçekleştirmeye odaklı girdi temini, üretim süreçleri yönetimi, hasat, depolama, işleme, pazarlama zincirindeki kopuklukları tamamlayacak şekilde olmalıdır.

Çözüm var mı? Değinemediğimiz bunlar gibi pek çok konunun daha olduğu malumunuzdur. Tümü için ülkemizin büyük bir potansiyeli ve herkesin bildiği bir çözüm yolu var;

Çözüm iradesi/isteği, doğru sistem, işi bilen ekip ve uygulamada istikrar.

Adana'da Süt Sanayine Yeni Soluk, Birlikten Büyük Adım!

Adana Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği Başkanı Yaşar Kâhya, proje desteğiyle sütü katma değerli ürüne dönüştürerek üretim kapasitesini artıracaklarını ve yeni istihdam alanları oluşturacaklarını açıkladı.

Kırsal kalkınmayı güçlendirmeye yönelik önemli adımlardan biri olan "Kırsal Alanlarda Mevsimlik Tarımsal Kapasitelerin Güçlendirilmesi Projesi" kapsamında, Adana'da tarımsal örgütlere yönelik dikkat çeken destekler hayata geçirildi. Tarım ve Orman Bakanlığı, Türk Kızılayı ve UNDP ortak-

lığında yürütülen ve toplam bütçesi 13,5 milyon Avro olan proje çerçevesinde düzenlenen program, geniş bir katılımı gerçekleştirildi.

Programı; Adana Vali Yardımcısı Abdullah Şahin, Tarım ve Orman Bakanlığı HAYGEM Genel Müdür Yardımcısı Bekir Yücel Tanrıkulu,

Adana İl Tarım ve Orman Müdürü Atilla Bayazıt, Türk Kızılay Genel Sekreteri Yusuf Ramazan Saygılı, UNDP Mukim Temsilcisi Yardımcısı Mustafa Ali Yurdupak ile kooperatif ve üretici birlik başkanları, kursiyerler ve çok sayıda davetli katıldı.

5 Milyon TL'lik Hibe Desteği

Proje kapsamında Adana'da faaliyet gösteren iki önemli tarımsal örgüte teknik ve fiziki kapasitelerini güçlendirmeleri amacıyla toplam 5 milyon TL hibe desteği sağlandı. Bu destekten yararlanan kuruluşlar arasında Adana Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği ile Adana Sınırlı Sorumlu Tabipler Tarım İşletme Kooperatifi yer aldı.

Mesleki Eğitimle İstihdama Katkı

Projenin yalnızca üretim altyapısını değil, insan kaynağını da güçlendirmeye odaklandığı dikkat çekti. Bu kapsamda düzenlenen mesleki eğitim faaliyetlerinde;

- 8 aylık eğitim programı gerçekleştirildi,
- 48 kursiyer eğitim aldı,
- 24 kursiyer istihdama kazandırıldı.

Hayvancılık, hayvan bakımı, yöresel yemek üretimi ve tarımsal atıkların değerlendirilmesi (özellikle muz lifinin katma değerli ürünlere dönüştürülmesi) gibi alanlarda eğitim alan kursiyerlere sertifikaları takdim edildi.

Yaşar Kâhya: "Sütü Değerlendirerek Kazancı Artıracağız"

Programın odak noktalarından biri olan Adana Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği ve Birlik Başkanı Yaşar Kâhya'nın açıklamaları, projenin sahadaki etkisini gözler önüne serdi.

Başkan Kâhya, Avrupa Birliği finansmanı ile yürütülen projede birliklerinin desteklenmeye hak kazandığını belirterek, yaklaşık 2,5 milyon TL'lik destekten faydalanacaklarını ifade etti.

Birliğin mevcut faaliyetlerine ilişkin bilgi veren Kahya, üyeler tarafından üretilen sütün soğuk zincirle toplandığını ve günlük 15 ila 25 bin litre arasında sütün piyasa koşullarında pazara sunulduğunu aktardı. Bu sütün yaklaşık 2 bin litrelik kısmının işlenerek katma değerli ürünlere dönüştürüldüğünü belirtirken, üretim çeşitliliğine de dikkat çekti:

"Birliğimizin süt işleme tesisinde beyaz peynir, yoğurt, süzme yoğurt, tereyağı, ayran ve çökelek gibi ürünler üretilerek tüketiciye sunulmaktadır."

Kaşar Peyniri Üretimi Başlıyor

Proje kapsamında sağlanacak makine ve ekipman desteğiyle birlikte üretim kapasitesinde önemli bir sıçrama yaşanması hedefleniyor. Başkan Kahya, bu destek sayesinde tesislerinde kaşar peyniri üretimine başlanacağını belirterek şunları söyledi:

"Kaşar peyniri üretiminin başlamasıyla birlikte günlük işlenen süt miktarımız 5 bin litrenin üzerine çıkacak. Bu da hem kapasite artışı hem de ürünümüzün daha fazla katma değer kazanması anlamına geliyor."

Yeni İstihdam Alanları Oluşacak

Projenin bir diğer önemli çıktısı ise istihdam olacak. Hâlihazırda süt işleme tesisinde 2 personelin görev

yaptığını belirten Yaşar Kâhya, projenin hayata geçmesiyle birlikte en az 4 yeni personelin daha istihdam edileceğini ifade etti. Pazarlama alanında yapılacak ek istihdamla birlikte toplamda 6 kişiye yeni iş imkânı sağlanması planlanıyor.

Konuşmasının sonunda projeye katkı sunan tüm kurum ve paydaşlara teşekkür eden Başkan, bu tür desteklerin üreticinin güçlenmesi ve kırsal kalkınmanın sürdürülebilirliği açısından büyük önem taşıdığını vurguladı.

Adana'da hayata geçirilen bu proje, yalnızca üretim kapasitesini artırmakla kalmayıp, aynı zamanda kırsalda istihdamı destekleyen, eğitimle insan kaynağını güçlendiren ve tarımsal ürünlere katma değer kazandıran çok yönlü bir kalkınma modeli olarak öne çıkıyor. Özellikle Adana Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği özelinde ortaya konan bu dönüşüm, yerelden ulusala uzanan güçlü bir tarım vizyonunun somut örneklerinden biri olarak dikkat çekiyor.

Konya DSYB Ev Sahipliğinde Sektörün Geleceği Ele Alındı!

TÜSEDDAD tarafından düzenlenen, Konya Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği'nin ev sahipliğinde gerçekleştirilen "Üretici ve Sektör Temsilcileri Buluşması-5"te, su kısıtı altında hayvancılığın sürdürülebilirliği ve sektörün geleceği kapsamlı şekilde ele alındı.

Tüm Süt, Et ve Damızlık Sığır Yetiştiricileri Derneği (TÜSEDDAD) tarafından düzenlenen "Üretici ve Sektör Temsilcileri Buluşması-5", 16 Nisan 2026 Perşembe günü Konya'da geniş katılımıyla gerçekleştirildi. "Su Kısıtında Sürdürülebilir Hayvancılık" temasıyla düzenlenen program, üreticilerin karşı karşıya olduğu yapısal sorunları ve iklim kaynaklı riskleri

gündemin merkezine taşıdı.

Konya İli Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği'nin ev sahipliğinde gerçekleşen program, açılış konuşmalarıyla başladı. TÜSEDDAD Yönetim Kurulu Başkanı Müslüm Doğru, Yönetim Kurulu Üyesi Mehmet Ali İmamoğlu ve Konya DSYB Yönetim Kurulu Başkanı Edip Yıldız'ın ko-

nuşmalarıyla sektörün mevcut durumu çarpıcı verilerle ortaya konuldu.

Program kapsamında Prof. Dr. Süleyman Soylu tarafından "Su Kısıtında Mevcut Durum ve Mısır Ekimine Etkisi" başlıklı sunum gerçekleştirildi. Ardından düzenlenen panelde ise "Su Kıtılığı Koşullarında Hayvansal Üretim Geleceği" tüm

yönleriyle tartışıldı. Moderatörlüğünü Nihat Öztürk'ün üstlendiği panelde; Prof. Dr. Armağan Hayırlı, Prof. Dr. Süleyman Soylu ve Konya Önder Çiftçi Derneği Başkanı Hüseyin Doğançukuru görüşlerini paylaştı.

Toplantıya ayrıca Ziraat Bankası Bölge Başkanı Engin Kızılok, TKDK İl Koordinatörü Yavuz Uysal, Konya Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliği Başkanı Fettah Öztürk, Konya Veteriner Hekimler Odası Başkanı Zafer Altınsoy, Karatay Ziraat Odası Başkanı Rıfat Kavuneker, Veteriner Fakültesi'nden Prof. Dr. Dursun Ali Dinç ve Ziraat Bankası Larende Şube Müdürü Samet Uğur Uluyurt gibi sektörün önemli temsilcileri katıldı.

Edip Yıldız: "2019'dan bu yana sektör kan kaybediyor"

Konya DSYB Yönetim Kurulu Başkanı Edip Yıldız, konuşmasına Türkiye'yi derinden etkileyen acı

olaylara değinerek başladı ve hayatını kaybedenler için başsağlığı dileklerini iletti.

Hayvancılık sektörünün son yıllardaki seyrine dikkat çeken Yıldız, 2019 yılını sektör açısından bir kırılma noktası olarak nitelendirerek şu ifadeleri kullandı:

"2019'dan bu yana her yılın bir

öncekini arattığı, ciddi kan kayıplarının yaşandığı bir süreçten geçiyoruz. Buna rağmen üretime devam eden ve bu salonda bulunan tüm üreticilerimizi tebrik ediyorum."

2022 yılının kısa süreli bir toparlanma dönemi sunduğunu ancak sonrasında hızlı bir gerileme yaşandığını belirten Yıldız, artan kesimler nede-

niyle hayvan varlığında ciddi düşüşler yaşandığını vurguladı. Üreticinin geleceğe dair umutlarının zayıfladığına dikkat çeken Yıldız, buna rağmen birlik olarak ıslah çalışmalarını sürdürdüklerini ifade etti.

Düve merkezlerinde hastalıklardan ari üretim gerçekleştirdiklerini belirten Yıldız, damızlık ihtiyacını karşılamak amacıyla dişi sperma kullanımıyla ileriye dönük planlama yaptıklarını söyledi. Yıldız, birlik yapısının yalnızca ıslah değil, aynı zamanda üreticinin ekonomik sorunlarına çözüm üreten bir modele dönüştüğünü belirterek, süt ve et ürünlerinde markalaşma yoluyla katma değer oluşturduklarını dile getirdi.

Müslüm Doğru: “Sektörün durumu başkanları bile üretimden kopardı”

TÜSEDAD Yönetim Kurulu Başkanı Müslüm Doğru ise konuşmasında derneğin yapısı ve sektörün geldiği

noktaya ilişkin önemli değerlendirmelerde bulundu. 2004 yılında kurulan TÜSEDAD’ın bugün yaklaşık 700 üyeye ulaştığını belirten Doğru, bu üyelerin Türkiye’de sanayiye verilen sütün yaklaşık yüzde 12’sini ürettiğini söyledi.

Ancak sektörün içinde bulunduğu durumun vahametini çarpıcı bir örnekle ortaya koyan Doğru, geçmişte görev yapan başkanların büyük kısmının üretimi bırakmak zorunda kaldığını ifade etti:

“Beş başkandan üçü süt üreticiliğini bıraktı. İlk başkanımız da bırakmak üzere. Bu tablo sektörün durumunu açıkça ortaya koyuyor.”

Kendi işletmesinden de örnek veren Doğru, Adana’da 800 sağmal hayvana sahip bir işletmede günlük yaklaşık 30 ton süt üretimi gerçekleştirdiklerini aktardı.

TÜSEDAD’ın başlangıçta büyük ölçekli üreticilerin platformu olarak

kurulduğunu ancak zamanla daha kapsayıcı bir yapıya dönüştüğünü belirten Doğru, yapılan düzenlemelerle küçük üreticilerin de “onursal üye” olarak sisteme dahil edildiğini söyledi.

“Sektörde birlik eksikliği en büyük sorunlardan biri”

Sektördeki en önemli problemlerden birinin temsil yapıları arasındaki uyumsuzluk olduğuna dikkat çeken Doğru, üretici tarafında gereksiz ayrılmalar yaşandığını ifade etti:

“Sanayici tarafında bu tür çatışmalar görülmezken, üretici tarafında temsilciler arasında ayrılmalar yaşanması bizi üzüyor. Yeni yönetim olarak tüm paydaşlarla birlikte hareket etmeye, ortak bir ses oluşturmaya çalışıyoruz.”

Doğru, TÜSEDAD olarak Türkiye genelinde üreticilerle doğrudan temas kurduklarını, bölgesel sorunları yerinde dinleyerek çözüm üretmeye çalıştıklarını da sözlerine ekledi.

Konya’da gerçekleştirilen buluşma, yalnızca mevcut sorunların dile getirildiği bir platform olmanın ötesine geçerek; su kıtlığı, üretim maliyetleri, hayvan varlığındaki azalma ve sektördeki yapısal sorunlara yönelik çözüm arayışlarının da ele alındığı kapsamlı bir istişare zemini sundu.

Sektör temsilcileri, hayvancılığın sürdürülebilirliği için üretici odaklı politikaların güçlendirilmesi, su kaynaklarının etkin yönetimi ve tüm paydaşlar arasında daha güçlü bir iş birliği kurulması gerektiği konusunda ortak görüş bildirdi.

Çiğ Süt Üretimi Azalırsa Türkiye'yi Ne Bekliyor?

Türkiye'de hayvancılığın kalbi olan çiğ süt sektörü, üretimde yaşanacak olası bir daralma ile kritik bir eşiğe doğru sürükleniyor. 2026 yılı verileri ve sektörel analizler ışığında, çiğ süt üretimindeki azalmanın yaratacağı "domino etkisini" dört ana başlıkta inceleyebiliriz.

“Süt İneği” Giderse “Besilik Dana” da Gider

Çiğ süt üretimindeki azalmanın en trajik ve geri dönüşü zor sonucu, anaç hayvanların (süt ineklerinin) kesime gönderilmesidir. Üretici sütünden zarar ettiğinde, sermayesi olan ineğini kestirmek zorunda kalır.

Et Krizi Kapıda: Süt ineği popülasyonu azaldığında, sadece süt değil, aynı zamanda kırmızı et kaynağı olan erkek buzağı üretimi de durur. Bu, önümüzdeki 1-2 yıl içinde *et fiyatlarının kontrolsüzce yükselmesi* ve itihalata bağımlılığın artması demektir.

Mutfaktaki Yangın: Raflarda Hiperenflasyon

Süt, temel bir girdi maddesidir. Çiğ süt arzı azaldığında sanayici, kapasitesini doldurmak için daha yük-

sek fiyatlarla hammadde arayışına girer.

Ürün Çeşitliliği Azalır:*İşletmeler maliyeti kurtarmak için çiğ sütü içme sütü yerine peynir, tereyağı veya yoğurt gibi katma değerli ürünlere kaydırabilir. Bu da sofraların vazgeçilmez olan kutu sütlerde arz sıkıntısına ve fahiş zamlara yol açar.

Gıda Enflasyonu: Peynirden dondurmaya, pastacılıktan bisküvi sektörüne kadar her şeyin fiyatı süt arzına endeksli olduğundan, genel gıda enflasyonu tetiklenir.

Kırsaldan Kente Göç ve Sosyal Çöküş

Türkiye'de süt üretimi büyük oranda küçük aile işletmeleri tarafından yürütülmektedir.

Üretimden Kopuş: Süt üretimi

ekonomik olmaktan çıktığında, köylerdeki küçük üreticiler üretimden tamamen çekilir. Bu durum, kırsal kalkınmanın durması ve kentlere yeni bir göç dalgasının başlamasına anlamına gelir. Bir kez üretimden çıkan çiftçiyi geri döndürmek, sistemi yeniden kurmaktan çok daha maliyetlidir.

Sanayide Kapasite Kaybı ve İhracat Riski

Türkiye, Orta Doğu ve komşu coğrafyalara ciddi oranda süt ürünleri ihraç eden bir ülkedir.

Pazar Kaybı: Hammadde (çiğ süt) azaldığında, devasa süt fabrikaları düşük kapasiteyle çalışmak zorunda kalır. Birim maliyetlerin artması, Türk süt ürünlerinin küresel pazardaki rekabet gücünü kırar ve döviz getirisi olan ihracat kapıları birer birer kapanabilir.

Amonyum Nitrat(%33) Yasağı Kaldırıldı

Fahri HARMANŞAH

Zir. Yük. Müh. / TİGEM Emekli Daire Başkanı
Gübre İthalatçıları Derneği Onursal Başkanı

İran-İsrail-ABD savaşı, petrolden sonra gübre sektöründe de, tedarik ve fiyat kargaşasına yol açmıştır.

Olaylar Nasıl Gelişti

Televizyon haber kanalları, akşam haber bültenlerinde Amonyum Nitrat(%33) gübresinin, teröristler tarafından patlayıcı olarak kullanıldığı haberini verirken, o tarihlerde özel bir kanalda haber spikerliği yapan Sn. Uğur Dündar, haberin detaylarını anlatırken, bir refleks olarak, bu gübreleri kimler, niçin yurda getiriyorlar yorumunu da yapmıştı.

Aradan bir gün geçtikten sonra, Milli İstihbarat Teşkilatından(MİT) bir kişi beni cep telefonumdan arayarak, görüşmek istediklerini söyledi. İki kişi geldiler, görüştük. Bu gübre ile ilgili bilgi almak istediler. O tarihlerde bu gübreden dünyada 12,5 milyon ton üretim var. Komşularımızdan Gürcistan, Rusya, Ukrayna, Romanya ve Bulgaristan bu gübreği üretiyor.

Hem çiftçilerimiz lehine fiyat, hem de teknik özellikleri sebebiyle, ülkemiz tarımı için önemli olduğunu anlattım. Gelişmelerin devamında Emniyet Genel Müdürlüğü, Milli Savunma Bakanlığı yetkilileri ile görüşme yaptık.

Neticede Emniyet Genel Md. Yardımcısı Sn. Ramazan Er başkanlığında bir toplantı yapılarak ilgili kişi ve kuruluşlar(50 kişi kadar) toplantıya katıldı. Toplantıya o tarihlerde aktif olan Gübre Üreticileri Derneği ve Gübre İthalatçıları Derneği davet edildi. Toplantıda Gübre Üreticileri Derneği başkanı, daha önce de Rekabet Kuruluna başvuru yaptıklarını, CAN(%26) Kalsiyum Amonyum Nitrat ürettiklerini, fiyat rekabeti yapamadıklarını, başvurularının reddedildiğini, yasaklanması görüşünde olduklarını dile getirdi. Gübre İthalatçıları Derneği adına bende-

nize söz verildi. Konuşmamda : “Bırakınız dernek başkanlığını, 17 yıl TİGEM’de Bitkisel Üretim Başkanlığı yapmış, teknik sorumluluk taşımış bir kişi olarak üzerimde vebal vardır. Ben doğru bildiklerimi söylemek zorundayım. Hem çiftçilerimiz lehine fiyat, hem de teknik özellikleri sebebiyle yasaklanmasının tarımsal üretimimize zarar vereceğini anlattım. Bir kamu kuruluşu olan TÜGSAŞ’ın (CAN %26) (Türkiye Gübre Sanayi A.Ş.) Kalsiyum Amonyum nitrat gübre çeşidi ile ilgili hazırladığı broşürde : “ Karadeniz Bölgesi asit karakterli topraklarına uygundur.” notunu da hatırlattım.”

Toplantıya ara verildi. Dernek başkanları aradan sonra katılmasını dediler. Toplantıdan çıkarken sn. Ramazan Er bana: “ Fahri bey ben sizi çok iyi anladım” dedi. Aradan 8 yıl

geçti yasaklanmadı. Sn. Ramazan Er ve o dönemin İlgili bürokratlarına, çiftçilerimiz ve ülkemiz tarımı adına müteşekkirimiz.

Savaş Olayı

İran-İsrail-ABD savaşı, petrolden sonra gübre sektöründe de tedarik ve fiyat kargaşasına yol açmıştır. Hububatın azotlu gübre ile gübrelendiği ve yazlık ekilişlerin ekim dönemine rasgelmiş olması, çiftçilerimiz ve tarımsal üretimimiz açısından kaygı vericidir.

Gübre Fiyatları

26 Mart tarihi itibarıyla perakende bayi satış fiyatları şöyledir. Türkiye üre tedarikinin yarısını körfez ülkelerinden yapmaktadır. Savaş sebebiyle üre fiyatları sürekli değişim göstermekte, artmaktadır.

- Amonyum sülfat 20 800 TL/ton
- Can(%26) Kalsiyum Amonyum nitrat 22.800 TL/ton.
- Amonyum nitrat(%33) 27.500 TL/ton.
- Üre 34.000 TL/ton (Tarım kredi 31.ü00)
- DAP 41.500 TL/ton.
- 20-20 -0 27500 TL/ton
- 15-15-15 27.500 TL/ ton

Savaş krizi üzerine 2017'de yasaklanan Amonyum nitrat(%33) yasağı kaldırılmıştır. Bir ay içinde gübre fiyatlarında % 20-40 arasında fiyat artışları meydana gelmiştir. Yasaktan bu yana aradan 9 yıl geçmiştir. Amonyum nitratın yasaklanmasından önce tüketimi 800 bin ila 1 milyon ton arasında tüketimin % 90' ı Üreye, % 10'u da Amonyum sülfata kaymıştır.

Amonyum Nitrat(%33) Özetle

Tenörünün yüksek olması, PH'sının nötr olması, Anadolu'nun az yağışlı kıraç topraklarına uygun olması, yarısının Amonyum, yarısının nitrat iyonu içermesi, çabuk tesir etmesi, dolgu maddesinin kaolin olması nedeniyle suda kolay erimesi damlama sulama sistemlerinde kullanılma özelliği öne çıkmaktadır.

Sonuç Olarak

Yasaklanmasından bu yana 9 yıl geçmiştir. Savaş olayı sebebiyle doğru bir yaklaşımla yasak kaldırılmıştır. Basına yansıyan bilgiler doğru ise, mayıs ayı sonuna kadar ithal izni verilmesi sınırlaması kaldırılmalıdır.

Gıda üretimi hiç bir zaman ihmal edilemeyecek gerçektir. Ülkemiz tarımsal üretimi ve çiftçilerimizin mülk fiyatlarla doğru gübreyi satın almaları büyük önem taşımaktadır.

Küçükbaşta Süt Verimini Artırmanın Yolları Nelerdir?

Küçükbaş hayvancılık, özellikle koyun ve keçi yetiştiriciliği, Türkiye’de kırsal ekonominin önemli bir ayağını oluşturur. Süt verimi, hem üreticinin gelirini hem de yerel süt ürünlerinin miktar ve kalitesini doğrudan etkiler. Ancak doğru yöntemler uygulanmadığında, verim düşük kalabilir ve üretici zarar görebilir. İşte küçükbaşta süt verimini artırmak için uygulanabilecek temel yöntemler:

İrk Seçimi ve Genetik Kalite

İrk seçimi süt veriminde en önemli faktörlerden biridir. Türkiye’de merinos, dağlıç ve sakız gibi süt verimi yüksek koyun ırkları tercih edilmelidir. Keçilerde ise Saanen, Toggenburg veya yerel keçi ırklarının süt verimleri karşılaştırılabilir. Seleksiyon ve genetik iyileştirme ile de verimli inek veya koyunların yavrularını üretimde tutmak, zamanla sürünün genel verimini artırır.

Besleme Programı

Hamilelik ve laktasyon dönemi beslemesi süt verimini belirleyen en kritik unsurdur. Laktasyon döneminde hayvanın enerji ve protein ihtiyacı artar. Kaliteli kaba yem, taze ot ve gerektiğinde konsantre yem kullanımı süt verimini artırır. Mineraller ve vitaminler de ihmal edilmemelidir.

Özellikle kalsiyum, fosfor ve A vitamini süt verimini doğrudan etkiler.

Sağlık ve Hijyen

Düzenli aşı ve parazit kontrolleri, süt veriminde kaybı önler. Mastitis gibi meme enfeksiyonları süt verimini ciddi şekilde düşürür. Ahır ve sağım ekipmanlarının temizliği önemlidir. Hayvanların stresten uzak tutulması da verimi artırır; aşırı kalabalık ve gürültülü ortamlar süt miktarını azaltabilir.

Sağım Teknikleri

Süt veriminde sağım sıklığı ve yöntemi büyük rol oynar. Günde 2-3 kez düzenli sağım yapılması önerilir. Sağım sırasında hayvana nazik davranmak ve sağım ekipmanlarını temiz tutmak hem süt kalitesini hem verimini artırır.

Laktasyon Takibi ve Kayıt Tutma

Her hayvanın süt verimi kayıt altına alınmalıdır. Böylece düşük verimli hayvanlar tespit edilir ve gerekli müdahale yapılabilir. Bu kayıtlar, yem miktarını ayarlama ve genetik seleksiyonlarda da yol gösterici olur.

Çevresel ve Barınak Koşulları

Küçükbaş hayvanların barındığı ortamın iyi havalandırılması, temiz ve kuru tutulması, süt verimini doğrudan etkiler. Aşırı sıcak veya soğuk koşullar, süt verimini düşürebilir. Özellikle yaz aylarında gölge ve su imkânı sağlanmalıdır.

Ek Uygulamalar

Ot ve yem çeşitliliği: Sadece tek bir yem türü yerine çeşitli bitkilerle beslemek hem lezzeti hem de süt miktarını artırır.

Probiotik ve yem katkıları: Bazı organik katkılar ve probiyotikler sindirimi destekleyerek süt verimini artırabilir.

Küçükbaşta süt verimi, tek bir faktöre bağlı değildir; genetik, besleme, sağlık, barınak, sağım ve kayıt sistemi bir arada doğru yönetildiğinde sürüden alınan süt miktarı önemli ölçüde artar. Üretici, bu

yöntemleri sistemli şekilde uygularsa hem gelirini yükseltir hem de sürdürülebilir bir üretim modeline katkı sağlar.

Tedbiri Elden Bırakmayın, Tarım Sigortası ile Yarınlarınızı Güvenle Karşılayın!

DEVLET PRİM DESTEĞİ
%70'e varan
TARIM SİGORTASIZ OLMAZ

TARSİM[®]
tarımın sigortası

Mobil uygulama için

f /Tarsim x @ /tarim_sigortasi

tarsim.gov.tr
ALO TARSİM 172

Kaybolan Değerlerimizden Öşür Kültürü

Mehmet TAŞAN

Ziraat Yüksek Mühendisi / Emekli Genel Müdür

Sözlük anlamı onda bir olan öşür, tarım ürünlerinden verilen zekât anlamına gelir. Tarım ürünlerinin zekâta tabi oluşu Kur'an'da belirtilmiştir. Toprak mahsullerinden zekât (öşür) verilmesinin farz oluşu kitap, sünnet ve icmâ delillerine dayanır.

Bakara Suresinin 267. Ayetinde; “Ey iman edenler! Kazandıklarımızın ve sizin için yerden çıkardıklarımızın iyilerinden verin. Kendinizin ancak içiniz çekmeye çekmeye alabileceğiniz âdi şeyleri hayır diye vermeye kalkışmayın. Bilin ki Allah zengindir, bütün iyilik ve güzellikler O'na mahsustur.” Buyurulmuş, Ayrıca Enam Suresinin 141. Ayetinde de; “Çardaklı ve çardaksız bağları, değişik ürünleriyle hurmaları, ekinleri, birbirine benzeyen ve benzemeyen biçimlerde zeytin ve narları meydana getiren O'dur. Her biri ürün verdiğinde ürününden yiyin; hasat günü de hakkını verin; fakat israf etmeyin; çünkü Allah israf edenleri sevmez.” buyurmaktadır.

Bu ürünlerin zekâtlarının oranı bizzat Hz. Peygamber (S.A.V.) tara-

findan belirlenmiştir. Bir hadis-i şerifte, “Yağmur ve nehir sularıyla sulanan toprak mahsullerinde onda bir; kova ile sulananlarda ise yirmide bir öşür gerekir.” (Buhari) buyrulmuştur.

Öşür ve aşar vergileri, Osmanlı devletinde tarımla uğraşan köylülerden alınan vergilerdir. Öşür vergisi, sadece Müslüman olan kimselerden alınırken, aşar vergisi hem Müslüman, hem Müslüman olmayanlardan alınan vergi türüdür.

Öşür vergisinde alınan vergi payı ürünün kendisinden alınır. Örneğin buğday üreten bir çiftçi, ürünün bir kısmını devlete vergi olarak öderdi. Ancak aşar vergisinde vergi para olarak alınır. Köylü ürettiği buğdayı sattığında bunun bir kısmını para olarak devlete vergi şeklinde öderdi.

Ticaret erbabı zekâta nasıl mükellef ise tarım ürünü yetiştiren de o şekilde zekât vermeye tabi olup, öşür isteğe bağlı bir husus değildir.

Ekinlerin zekâtı Ebu Hanif'e göre taneler ortaya çıktığı, Şafiilere göre sertleşmeye başladığı, Ebu Yusuf'a göre hasada müsait olduğu, Ebu Muhammed'e göre hasattan sonra deste yapıldığı zaman; meyvelerin zekâtı ise Ebû Hanife ve Şafiilere göre olgunlaşmaya başladığında, Ebu Yusuf ve Muhammed'e göre; bir yıl çürümeden saklanabilen meyvelerden olmak kaydıyla devşirme zamanı geldiğinde vacip olur. Bunun tahsilinin ekinlerde harman, meyvelerde toplama ve üzümde kesme sonrası yapılacağı hususunda görüş birliği vardır. Hanefi mezhebi müçtehitlerine göre

toprak ürünlerinin zekâta tâbi olması için üzerinden bir yıl geçmesi şart değildir. Bir sene içinde kaç defa mahsul alınırsa her defasında hasat zamanı öşrü alınır.

Bir ton üretilen herhangi bir mahsulün zekâtı şu şekilde hesaplanır. Üretimde sulama, gübreleme gibi ek masraflar yapılıyorsa %5, (yani yirmide bir) hiçbir harcama yapılmıyorsa sadece hasat zamanı toplanıyorsa %10 (yani onda bir) oranında zekâtı verilir. Bu zekât, o ürünün cinsinden de verilebileceği gibi toptan pazarlanan fiyatından hesaplanarak para şeklinde de verilebilir.

Osmanlıda tarımsal vergiler tahıl ve bakliyatla aynı (ürün) olarak, sebze, meyve, bal gibi ürünlerde ise aynı

veya nakdi (para) olarak alınabilirdi. Kayıt defterlerinde hububat dahil bütün ürünlerin vergilerinin akçe olarak değeri yazılır, hububat vergilerinde hacim ve ağırlık olarak da miktarları belirtilirdi.

Patates tarımı gibi bazı tarımsal ürünlerin üretiminin teşvik edilmesinde de öşür kullanılmıştır. Ülkemizde patates ilk defa 1876 yılında Adapazarı ovasında yetiştirilmiştir. Patatesin, Adapazarı bölgesinde yetiştirilmesinde Hüdavendigâr Valisi Ahmet Vefik Paşa'nın büyük rolü olmuştur. Patates, toprak kokan bir ürün olduğu için köylüler tarafından fazla ilgi görmemiş, ancak daha sonra 15 yıl süreyle öşürden muaf tutulmak suretiyle bölgeye yayılmasına

çalışılmış ve 15 yıl sonra ancak, tarla ziraatı halinde yetiştirilmeye başlanmıştır. 1908 -1910 yıllarında Marsilya' dan sağlam ve hastaliksız patates tohumlarının getirilmesiyle verimde önemli artışlar elde edilmiş, kazançlı ve faydalı bir bitki olduğu anlaşılmıştır. Bunun üzerine, patates üretimi ülkemizde hızla gelişmiş ve bugünkü seviyelere ulaşmıştır.

Osmanlı döneminde aşar vergisi 1875 yılı mali bütçesinde %35, 1924 de ise %24 paya sahipti. Ancak İzmir İktisat Kongresinden sonra 1925 yılında çıkarılan 552 sayılı kanunla kaldırılarak vergi kapsamına alınmıştır.

Üreticilerimize hayırlı ve bereketli mahsul temennisiyle saygılar sunuyorum.

Üreticiden Amasya DSYB Yönetimine Tam Destek!

Amasya Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği, üyelerinin katılımıyla mali genel kurulunu gerçekleştirdi.

Amasya'da hayvancılığın lokomotifi olan **Amasya Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği**, büyük bir katılımıyla gerçekleştirdiği Olağan Genel Kurul Toplantısı'nda hem geçmiş dönemin muhasebesini yaptı hem de gelecek hedeflerini karara bağladı.

Yoğun Katılım ve Şeffaf Yönetim

Amasya Grand Ottoman Toplantı Salonu'nda düzenlenen genel kurul, bölgedeki üreticilerin yoğun ilgisiyle

adeta bir gövde gösterisine dönüştü. Amasya İl Tarım ve Orman Müdürlüğü temsilcilerinin gözetiminde gerçekleşen toplantıda; yönetim kurulu, denetim kurulu ve çok sayıda birlik üyesi hazır bulundu.

Toplantıda, birliğin son iki yılda yürüttüğü stratejik çalışmalar detaylıca ele alınırken, önümüzdeki döneme dair yol haritası da üyelerin onayına sunuldu.

Güner Aslan: "Sürdürülebilir Hayvancılık İçin Kararlıyız"

Genel Kurul'da kürsüye çıkan Yönetim Kurulu Başkanı Güner Aslan, birliğin kurulduğu günden bu yana üretici odaklı bir politika izlediğini vurguladı. Aslan, yaptığı konuşmada şu önemli noktalara değindi:

"2024 ve 2025 yıllarına ait mali tablolarımızı şeffaflıkla paylaştık. Üyelerimizin teveccühü ile kabul edi-

len bu raporlar, doğru yolda olduğumuzun kanıtıdır. Bizim tek bir merkezimiz var; o da üreticimizin emeğidir. 2026 ve 2027 yıllarına yönelik bütçe ve projelerimizi de aynı titizlikle planladık.”

Mali tabloların ve faaliyet raporlarının oy birliğiyle kabul edilmesinin ardından tamamlanan genel kurulda, Amasya hayvancılığının geleceği için umut verici kararlar alındı. Başkan Güner Aslan, konuşmasını şu sözlerle noktaladı:

“Katılım sağlayan tüm üyelerimize teşekkür eder; aldığımız kararların şehrimiz, ülkemiz ve bereketli topraklarımız için hayırlı olmasını temenni ederim.”*

Amasya DSYB, profesyonel yönetim anlayışı ve üreticisiyle kurduğu güçlü bağ ile Türkiye'deki diğer yetiştirici birliklerine örnek olmaya devam ediyor.

Türkiye Dünya Tarımında Zirveye Çıkabilir mi?

Dr. Öğr. Üyesi Hakan KEÇECİ
Bingöl Üniversitesi Veteriner Fakültesi
İç Hastalıkları Anabilim Dalı Başkanı

Üç tarafı denizlerle çevrili ülkemiz, iklime dayalı yedi farklı bölgeye ve bereketli Mezopotamya topraklarına sahiptir. **Bu nedenle hep dünyanın en önemli, en gözde tarım merkezlerinden biri olmuştur. Buna rağmen 2026 yılı itibarıyla küresel rekabetin kızıştığı, savaşların arttığı ve iklim krizinin kapıya dayandığı bir dönemde “Biz tarımda neredeyiz?” ve “Bundan daha iyisini sağlamak mümkün mü?” şeklindeki soruları kendimize sormanın zamanı geldi. Gelin hep birlikte bu soruların cevaplarını arayalım.**

Küresel Ligde Türkiye'nin Yeri nedir?

2024 ve 2025 verilerine bakıldığında, Türkiye'nin tarımsal hasılda yaklaşık **74 milyar dolarla** Avrupa'da 1., dünyada da ilk 10 (genellikle 7. veya 8. sıra) içerisinde yer aldığı biliniyor. Özellikle fındık, kiraz, incir ve kayısı gibi ürünlerde dünya lideriyiz. Fakat performans sadece “toplam üretim miktarı” ile ölçülmediğinden, “verimlilik” ve “birim alandan sağlanan değerler” öne çıktığı için bu kriterlere göre tablo büyük ölçüde değişiyor.

İşte bazı alanlarda Türkiye'den daha iyi performans sergileyen ülkeler ve hangi yönleriyle bizden bir adım öne çıkıyor bir görelim:

- **Teknoloji ve Verimlilikte Öne Çıkan Hollanda:** Türkiye'den yaklaşık 19 kat daha küçük bir yüz ölçümüne sahip olmasına rağmen, tarımsal ihracatta dünya ikincisidir. Türkiye'nin geleneksel yöntemlerle zorlandığı *“birim alandan (bir dönemden) alınan verim”* konusunda olsun, *dikey tarım* ve *kontrollü sera sistemlerinde* olsun bize göre açık ara öndedir.

- **Su Yönetimi ve Çöl Tarımında İsrail:** Coğrafi yönden birçok kısıtlarına rağmen İsrail, damla sulama teknolojileri ve tuzlu suyun arıtılmasıyla tarımda ciddi adımlar atmaktadır. Türkiye'nin su stresi yaşayan bölgeleri düşünüldüğünde, İsrail'in bu teknolojik adaptasyon performansı bizim için iyi bir örnek teşkil edebilir.

- **Hayvancılık ve Süt Üretiminde Yeni Zelanda ve Danimarka:** Bu ülkeler, özellikle büyükbaş hayvan-

cılıkta ıslah çalışmaları ve kooperatifleşme sayesinde hayvan başına süt ve et verimi bakımından Türkiye'den çok daha yüksek bir performansa sahiptir.

- **Balıkçılık ve Su Ürünlerinde Norveç:** Türkiye, özellikle çipura ve levrek üretiminde Avrupa'da zirveye oynasa da Norveç, teknolojileriyle katma değerli üretimde (somon üretimi ve derin deniz balıkçılığı) neredeyse küresel standartları belirlemektedir.

Peki Türkiye Ne Yapmalı?

Aslında Türkiye'nin potansiyeli rakiplerinden çok daha büyük, ancak bunu kinetik enerjiye çevirmek için bir takım stratejik adımlara ihtiyaç var. Bu hususta konu uzmanlarına göre *“yakalayıp geçme”* formülü şu dört ana temel üzerine inşa edilebilir:

1. **Planlı Üretim ve Havza Bazlı Model:** Çiftçinin o yıl ne ekeceğine piyasadaki spekülasyon etkenler değil, devletin havza bazlı verimlilik haritaları karar vermelidir. Örneğin, su stresi olan bölgelerde mısır yerine daha az su tüketen başka ürünlerin bulunup teşvik edilmesi özellikle, *Su*

Verimliliği Stratejisi açısından bir başlangıç olabilir. Bunun gibi daha pek çok kriter uzmanlarca belirlenebilir.

2. Dijital Tarım ve Ar-Ge Çalışmaları: Tohumda dışa bağımlılığı tamamen bitirecek Ar-Ge çalışmaları hızlandırılmalıdır. Bu konuda üniversiteler, enstitüler ve diğer devlet kurumları ne yapıp edip birlikte çalışma planları yapmalı ve sıkı sıkıya bunu uygulamalıdır. Özellikle yeni teknolojik olanaklar bir bir ele alınmalı, daha kaliteli ve bol ürünler “nasıl elde edilebilir” tespit edilmelidir. İHA’larla ilaçlama, akıllı sulama sistemleri ve toprak analizine dayalı gübreleme (Hassas Tarım) artık bir lüks değil, zorunluluk haline getirilmelidir.

3. Kooperatifleşme ve Lojistik Destekler: Küçük aile işletmelerinin Hollanda örneğinde olduğu gibi güçlü kooperatifler veya sivil toplum kuruluşları altında birleşmesi hem girdi maliyetlerini düşürmek hem de üreticinin pazarlık gücünü artırmak için gereklidir. Tarım ve Orman Bakanlığımızın uzun zamandır dile getirdiği “Tarlardan çatala” sloganı ile lojistik zincir modernize edilerek %30'lara

varan ürün zayıyatı da engellenmelidir.

4. Mera Hayvancılığı ve Genetik Islah: Canlı hayvan ve kaba yem ithal eden değil, kendi meralarını tam olarak rehabilite etmiş ve yüksek verimli yerli ırkları geliştirmiş bir Türkiye olmalıdır. Bunu yaparak hayvancılıkta maliyetler yaklaşık %40 aşağı çekilebilir. Böylece hayvancılıkta kar artırılıp önemli bir istihdam alanı oluşturulacaktır.

Bunun için Ne Kadar Zamana İhtiyacımız Var?

Tarım sektörü, sanayide olduğu gibi bir gecede “şalter indirilip kaldırılan” bir alan değildir. Çeşitli biyolojik süreçlere ve topraksal döngülere sahiptir. Böylece ihtiyaç duyulan zaman:

- **Kısa Vadede (1-3 Yıl):** Planlı üretim modelinin tam uygulanması ve destekleme sisteminin yeniden revize edilmesiyle kısa sürede gıda enflasyonu ve arz güvenliği kontrol altına alınabilir.

- **Orta Vadede (5-10 Yıl):** Ülkemizin uygun olan bölgelerinde su-

lama altyapısının %100 kapalı sisteme geçmesi, tohum ıslah çalışmalarının sürdürülmesi ve dijital tarım araçlarının da Anadolu genelinde yaygınlaşması ile sağlanabilir.

- **Uzun Vadede (15+ Yıl):** Türkiye'nin yüksek teknoloji tarım ihracatçısı Hollanda gibi bir dev haline gelmesi, eğitilmiş genç nüfusun tarıma yeniden kazandırılması ve yapısal reformların kültürel ve bölgesel alışkanlıklar dikkate alınarak köklü bir değişime dönüştürülmesiyle mümkündür.

Sonuç olarak; coğrafya bir kadedir ve bu, Türkiye'nin doğru bir stratejiyle “tarımsal süper güç” olmaya fazlasıyla müsait olduğunu göstermektedir. 2024 itibarıyla 74 milyar dolar olan tarımsal hasıla rekorumuz, Türkiye'nin doğru yolda olduğunu ancak verimlilik odaklı bir “vites yükseltmeye” ihtiyacı bulunduğunu kanıtlamaktadır. Eğer 2030'lu yılların başında güncel teknolojiyi toprağa tam anlamıyla adapte edebilirsek, sadece Avrupa'nın değil, dünyanın da en önde gelen tarımsal üreticileri arasına girmek hayal değildir.

Meyve Ağacında Verim Dengesi Nasıl Kurulur?

Meyvecilikte en büyük yanlış, verimi yalnızca “çok ürün almak” olarak görmektir. Oysa gerçek başarı, ağacın her yıl düzenli ve kaliteli ürün vermesidir. Bir sezon dalları kıracak kadar meyveyle dolan, ertesi yıl ise neredeyse hiç ürün vermeyen ağaç, aslında üreticiye kazanç değil risk üretir. Bu dalgalanmanın arkasında çoğu zaman “verim dengesi”nin bozulması vardır.

Verim dengesi; ağacın büyüme gücü ile meyve yükü arasındaki hassas uyumdur. Ağaç bir canlıdır ve sınırsız enerjiye sahip değildir. Aynı anda hem yoğun sürgün oluşturup hem de ağır meyve yükünü taşıyamaz. Enerji dağılımı doğru yönetilmediğinde ya aşırı yapraklanma olur, meyve zayıf kalır ya da meyve yükü artar ama ağaç ertesi yıl dinlenmeye geçer. İşte üreticinin “bu yıl var, seneye yok” diye tarif ettiği periyodisite sorunu böyle başlar.

Verim dengesinin kurulmasında budama belirleyici rol oynar. Budama yalnızca dalları kısaltmak değildir; ağacın geleceğini planlamaktır. Kışın yapılan budama, ağacın büyüme enerjisini şekillendirir. Sert budama, sürgün gelişimini artırır ve ağacı vegetatif yönde güçlendirir. Ancak bu

uygulama bilinçsiz yapılırsa meyve tutumu azalabilir. Yaz aylarında yapılan hafif müdahaleler ise ışık geçirgenliğini artırır, meyvenin renk ve şeker oluşumunu destekler. Işık, meyve kalitesinin sessiz ama en güçlü belirleyicisidir.

Ağaçtaki ürün yükünün kontrolü de en az budama kadar önemlidir. Çiçeklenme döneminde her tomurcuğun meyveye dönüşmesi ilk bakışta sevindirici görünür. Ancak dalın taşıyabileceğinden fazla meyve, hem kaliteyi düşürür hem de ağacı yorar. Özellikle elma, armut ve şeftali gibi türlerde meyve seyreltmesi yapılmadığında küçük, pazar değeri düşük ürünler ortaya çıkar. Daha da önemlisi, ağaç bütün enerjisini o yılın meyvesine harcadığı için ertesi sezon çiçek gözleri zayıf oluşur. Üretici çoğu

zaman meyve koparmaya kıyamaz; fakat uzun vadede kıyamamak daha büyük kayıplara yol açar.

Toprak ve besleme yönetimi de bu dengenin temel taşlarındandır. Analiz yapılmadan verilen gübre, çoğu zaman faydadan çok zarar getirir. Özellikle azotun fazlası ağacı aşırı sürgüne yönlendirir; meyve kalitesi geriler. Potasyum ve kalsiyum eksikliği ise depolama sürecinde kayıpları artırır. Dengeli besleme yalnızca hasat dönemini değil, bir sonraki yılın verimini de belirler. Hasat sonrası yapılan bilinçli gübreleme, ağacın yeni sezon için güç toplamasını sağlar. Bu dönem ihmal edildiğinde sorun bir sonraki yıl ortaya çıkar ve çoğu zaman nedeni yanlış yerde aranır.

Su yönetimi ise görünmez bir stres unsurudur. Düzensiz sulama, çiçek ve meyve dökümüne neden olurken, aşırı su kök sağlığını bozar. Kurak geçen bir dönemin ardından verilen ani ve yoğun su, özellikle bazı türlerde meyve çatlamasına yol açar. Damla sulama sistemleri bu nedenle yalnızca tasarruf değil, verim istikrarı açısından da önemlidir.

Meyve ağacında verim dengesi aslında bir sabır meselesidir. Kısa vadede yüksek ürün almak cazip görünse de asıl kazanç, her yıl düzenli ve kaliteli hasat yapabilmektir. Ağaçla mücadele eden değil, onun biyolojisini anlayarak hareket eden üretici bu dengeyi kurabilir. Çünkü meyvecilikte başarı, bir sezonluk bolluk değil; yıllara yayılan istikrardır.

Bağışıklığınızı g¼clendirmek için
herg¼n S¼T İÇİN.

Tarım Kredileri ile ZİRAAT'İN DESTEĞİ BİZİMLE

Şimdi tarımsal üretimin içinde olmak isteyen çiftçiler Ziraat'e geliyor,
birbirinden avantajlı kredilerle aradığı desteği Ziraat'te buluyor.
Hem çiftçiler üretiyor hem ülke ekonomisi kalkınıyor.

Kadın Çiftçi
Kredisi

Genç Çiftçi
Kredisi

Altın Kovan
Kredisi

0850 220 00 00 | Müşteri İletişim Merkezi
www.ziraatbank.com.tr

Ziraat Bankası

[X](#) [f](#) [@](#) [v](#) [in](#) /ziraatbankasi